

РОЛЬ ДЕКОРАТИВНО-ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ У ФОРМУВАННІ СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНИХ ІНТЕР'ЄРІВ

УДК 738:747

Інна ГУРЖІЙ,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва,

А. О. СОЛОВЙОВА,

студентка 4 курсу напряму «Декоративно-прикладне мистецтво»,

Полтавський національний технічний університет

імені Юрія Кондратюка,

м. Полтава, Україна

Анотація. У статті розглядається значення керамічних виробів у створенні дизайнерського інтер'єру. Представлені основні види декоративної кераміки, а саме панно, декоративні скульптури, модульна кераміка та інші керамічні вироби, що наповнюють архітектурний простір.

Ключові слова: кераміка, архітектура, дизайн інтер'єру.

Проблема використання кераміки в архітектурному просторі полягає в складності поєднання її з сучасними матеріалами та доцільності застосування при створенні певного середовища та дизайнерських рішень інтер'єрів.

Ніякий інший матеріал не має такого широкого спектру декоративних можливостей, тому пошук нових принципів художнього впливу, органічних сучасній архітектурі, стає важливою вимогою. Традиційна архітектурна кераміка: кахлі, фігурні та орнаментальні рельєфи, деталі ордера, які мають багатющу історію використання в архітектурі громадських будівель, знаходять в сучасних інтер'єрах новий функціональний сенс, іншу естетичну цінність [1].

Щодо дослідження проблеми, відомі роботи В. М. Воронцова, І. І. Німця «Скло і кераміка в архітектурі» і О. М. Голубця «Декоративна кераміка в сучасному архітектурно-просторовому середовищі» присвячені аналізу становлення декоративної кераміки як елемента організації архітектурного середовища, творчості провідних художників світу, нових тенденцій в зарубіжній кераміці, різноманіттю компонентів творчості та пошуку.

Метою цієї роботи є визначення ролі декоративно-художньої кераміки у формуванні середовища сучасних інтер'єрів.

Не можна переоцінити величезну роль кераміки в оформленні архітектурного середовища. У наш час створюється все більше декоративних керамічних виробів, що вражають досконалістю форм і багатством розпису, різноманіттям фактур.

Все частіше на стінах будинків стали з'являтися керамічні мозаїки, розписи по облицювальній плитці і теракотові рельєфи. В інтер'єрах і парках нерідко можна зустріти керамічні вазы і декоративну скульптуру. Цьому сприяє багата палітра художніх засобів, що дозволяє в кераміці реалізувати найскладніші творчі задуми. Відомі види живописної техніки отримують в кераміці свою специфічну образність, не втрачаючи з роками і навіть століттями своєї первісної краси і свіжості.

Майоліка, теракота, шамотна маса є найбільш поширеними матеріалами сучасної кераміки, що використовуються художниками, дизайнерами та архітекторами для оформлення дизайнерських інтер'єрів та архітектурного простору [2].

Керамічні панно і об'ємно-просторові композиції беруть безпосередню участь у вирішенні проблем оформлення інтер'єрів. У панно постійно переплітаються прагнення до використання нетрадиційних для кераміки засобів вираження з бажанням зберегти специфіку матеріалу. Об'ємно-просторові композиції при створенні кольорово-пластичних об'ємів для архітектурного середовища, вдало взаємодіють з певним простором і малими архітектурними формами.

*Рисунок 1.
Настінне панно.*

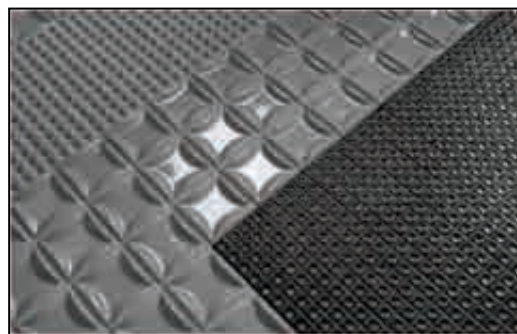
*Рисунок 2.
Фрагмент керамічної мозаїки.*

Велику увагу архітектори приділяють створенню різноманітних за фактурою поверхонь, це пов'язано з новими напрямками в рішенні сучасних інтер'єрів, коли їх прикрашають вироби лакованих форм і скупі поліхромії. Цей суворий архітектурний стиль торкнувся навіть творів декоративно-монументального мистецтва, до яких в першу чергу відносяться орнаментальні й тематичні настінні панно (Рис. 1). Техніка їх виконання різноманітна: це і розпис на стандартних облицювальних плитках керамічними емалями («піропиктура» і «термодекор»), і мозаїка, набрана з шматочків колотої кераміки (пласкої, рельєфної, теракотової і глазурованої) (Рис. 2), і побудова малюнка або візерунка з прямокутних або вирізаних по контуру плиток чи кольорових цеглин [2].

У залежності від архітектурного задуму панно можуть становити самостійну композицію або складати одне ціле з фактурою і обробкою стіни. У керамічних панно особливо помітне прагнення до площинності, стилізованості зображення, так як в цьому матеріалі найважче добитися ілюзії простору (Рис. 3). У групі керамічних панно найбільш перспективні «модульні» композиції, які користуються все більшою популярністю та здатні органічно входити в ритмічні структури сучасних інтер'єрів, такі панно часто використовують у створенні декоративних перегородок або декоруванні значної частини стіни [3] (Рис. 4).

*Рисунок 3.
Декоративні настінні панно.*

*Рисунок 4. Декорування стіни
керамічними елементами.*

У сучасних індивідуальних інтер'єрах і облаштуваннях громадських будівель широко застосовують об'ємні керамічні вироби – декоративні вази, посудини, чаші, скульптуру [2]. Архітекторам вони необхідні не тільки для прикраси і створення необхідного настрою, але також і для організації простору, для внесення

елемента вишуканості в інтер'єри, оформлені стандартними матеріалами. Цим завданням особливо відповідає об'ємна декоративна скульптура з теракоти або шамотної маси, так як в керамічній скульптурі більше цінується не її реалістичність, а асоціативність образотворчого і декоративного мислення [4].

Сучасна скульптура до традиційних бюстів, фігур додала різні абстрактні, модерні та концептуальні речі, конструкції і взагалі незрозумілі предмети, які, безсумнівно, виконують естетичні функції, але не відповідають традиційним уявленням про скульптуру. Є гра форм, ритмів, кольорів, фактур, зорових асоціацій, емоцій, динаміки і настрою, філософії, логіки та абсурду (Рис. 5).

Рисунок 5. Сучасні керамічні скульптури.

Якщо скульптуру роблять на замовлення для конкретного інтер'єру, то майстер працює в рамках художнього задуму архітектора, який визначає розмір, загальний колірний тон, стиль і тему. Але найчастіше для інтер'єру підбирається готовий виріб, що найбільш відповідає задуму. В цьому випадку важливо дотримуватися єдності (або контрасту) тематики, стилю, матеріалу, кольорової гами, епохи, національних чи територіальних традицій. Можна просто виходити з власної інтуїції або особистого смаку, навіть з розміру і з багатьох інших параметрів [6].

Бажання збагатити сучасні інтер'єри виявляється і в створенні предметів побуту з кераміки (підлогових ваз, кашпо, настінних

бра, світильників та ін.), які в руках майстрів перетворюються в твори декоративного мистецтва, що виконують не тільки утилітарні, але і естетичні функції (Рис. 6).

*Рисунок 6. Декоративні керамічні предмети побуту
(світильники, годинник).*

Декоративно-монументальне мистецтво допомагає надати окремому спорудженню і цілому місту ту неповторність і значущість, про які завжди мріяли зодчі. Спільна робота художника і архітектора покликана конкретизувати архітектурні ідеї, посилювати емоційний вплив споруд. У результаті синтезу відбувається взаємне збагачення декоративного мистецтва і архітектури. Виразніше стає пластика декоративної кераміки, коли вона підкреслена фактурою стіни. Створюються твори, об'єднані загальним задумом і нерозривно пов'язані з певним архітектурним середовищем.

Декоративна кераміка – один з інтенсивно розвинених видів сучасного декоративно-прикладного мистецтва. Багатий фактичний матеріал свідчить про те, що сфера її застосування постійно розширюється. Відмінною рисою сучасності є широке використання традиційних і нових форм декоративної кераміки в організації архітектурного простору.

У сформованій ситуації кераміку, функціонуючу в архітектурному просторі, тепер не розглядаємо вузько, тільки з позицій декоративно-прикладного або монументального мистецтва, а дивимося на неї, як на невід'ємну частину того чи іншого інтер'єру або архітектурного простору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дрёмина О. Ю. Керамика в убранстве московского метрополитена. Проблемы сталевого развития / Дрёмина Ольга Юрьевна. – Москва, 2008. – 171 с.
2. Мир кераміки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.argila.ru/primenenie6.php>
3. Голубец Орест Михайлович / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cheloveknauka.com/dekorativnaya-keramika-v-sovremennoy-arhitekturno-prostranstvennoy-srede-na-materialah-iskusstva-dekorativnoy-keramiki-uk>
4. Воронцов В. М. Стекло и керамика в архитектуре: учебное пособие / В. М. Воронцов, И. И. Немец. – Белгород: Изд-во БГТУ, 2010. – 106 с.
5. Скульптура. Возможности в інтер'єрі (як засіб) та на уроках (як спосіб) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-218736.html>
6. Керамика декоративная / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kiramic.ru.com/?article=599>

THE ROLE OF INTERIOR CERAMICS IN THE FORMATION OF MODERN INTERIORS ATMOSPHERE

Inna HURZHIY,

senior instructor of the department of pictorial art,

A. O. SOLOVYOVA,

4 year student of decorative and applied art course,,

*Yuriy Kondratiuk Poltava National Technical University,
Poltava, Ukraine*

Annotation. *In article addresses the importance of establishment of interior ceramic in organization of architectural space. The author examines the basic types of decorative ceramics, namely panels, decorative sculptures, modular ceramics and other ceramic products that fill space.*

Key words: *ceramics, architecture and interior design.*